

(Folytatása a 3. oldalon)

MŰVELŐDÉS

EGY NAGY HAZAFI

1912-ben született évszázados hamány kisemese családból. Costache Negri (a családneve tulajdonképpen Negrea, az apa, Petre, azonban a Negre-t használta, a pedig a Negri-t) korán ismert, mint kultúrember és író, majd mint politikus. Több esztendő olaszországi tanulmányt követően 1939-ben visszatért az országba, és emelkedő kezű tartozó annyi más jühoz hasonlóan a román fejedelmek kulturális, politikai és gazdasági felszabadítását követő jüdzemnek szentelte életét. Már kezdet-kezdeten foglalkoztatja a társadalmi rendszert megújításának, a parasztság földhöz jutásának, a cigányok rabsága eltörlésének, az egyesülésnek a gondolata. zvanak részese a kulturális és politikai tevékenységnek, az ország intellektuális erői tömörítésének és edeti kultúra megteremtésének. Atyának célja túlközni a román né életét, hagyományait és törekseit. Támogatja a Dacia literári folyóiratot, költeményeket és próát közöl a Propășirea-ban, a Ca-

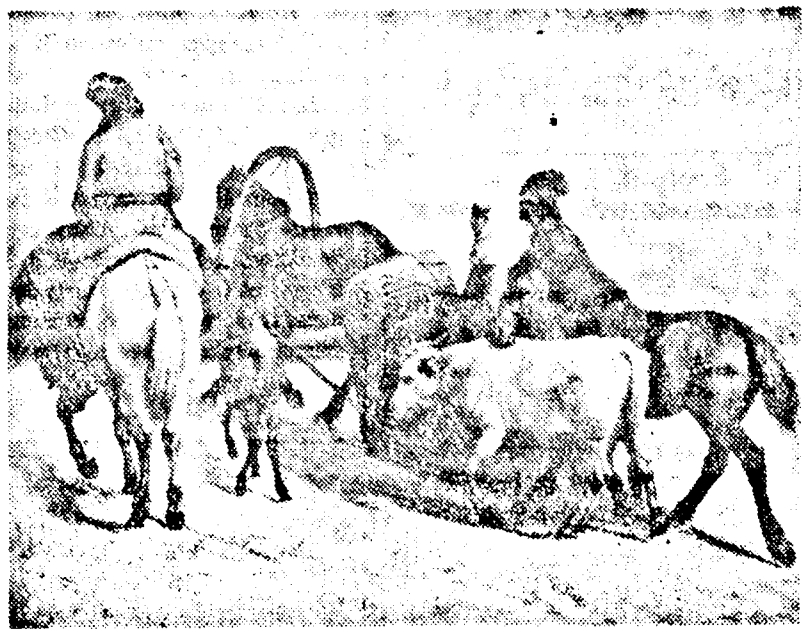
art, amelyben hangsúlyozza a zsanokosság elleni, a szabadságot és az egységes román állam megteremtését követő harc szükségességét. „Az én álmaimban virágzóan látom Románia jövőjét — foglalta össze gondolatait. — Milliós és milliós román él szétszórtan! (...) Most, amikor azért gyűltünk össze, hogy Stefan dicső emlékét megünnepeljük, aki patrónusa a nagyszerű teletnek, e ragyogó napon azt kívánom, hogy kössünk megbonthatatlan fogadalmat: munkálkodjunk valamennyien Románia felemelkedésén és ébresszük fel végül hős múltjának hangját, kiáltuk mindannyian: Eljén az egyesült Románia!”

Több, mint egy évi száműzetés után tért haza. Negrinek ekkor, az egyesülést megelőző időkben, alkalma nyílik, hogy gyümölcsözőtessen a államférfiúi és diplomáciai adottságait, elősegítse politikai elképzelési központját képező néhány gondolatának érvényesítését. Mint a moldovai Fellebbb- zési Államtanács első ülnöke, majd

get végzett. Konstantinápolyban, hozzáértéssel és kitartóan védelmezte a török kormány és a többi európai hatalom képviselői előtt a román nép méltóságát és érdekeit. Igaz, hogy maga döntően sorsa felől. Negri ettől kezdve Guza közeli tanácsadója és munkatársa volt. Serkentette őt nagy reformok megvalósítását célzó bátor akcióiban. Az Egyesült Fejedelemségek uralkodója elleni összerúgás és annak trónfosztása végéig vetnek Negri politikai tevékenységének is. Vissza vonul Tîrgu-Oena-ra, itt tölti életének utolsó éveit. Miltóságával átitotta vissza az együttműködést a bitorló új kormányzattal, undorodott a hetvenkedő érdeklődés elszűrültségétől. Há maradt még az egyesülést megelőző években kifejezésre juttatott ellenzéki meggyőződéséhez, hogy idegen herceget ültesse az ország trónjára.

Negri írói tevékenysége a múlt századi irodalmi életünk széles látókörét tekintve, természetesen szerte nyelnek mondható. Néhány rövid próza: három romantikus hangvételű elbeszélés, Venetia közös címmel, amely a Propășirea folyóiratban jelent meg és az 1948-as moldovai eseményekből ihletett, tularadó hazafias, lírai érzelmektől átitott Minăstirea című részlet, amely mintegy előre vetíti Bolinteanu utóirásait és Conrad című poemája. Versei, szám szerint több, mint 90, amelyeknek egy részét a szerző életében különböző folyóiratok publikálták és amelyek prózájával, valamint levelezésének egy részével közös kötetben csak az író halála után láttak napvilágot — az 1948 körüli időszak román költészetének általános tematikáját tükrözi. Erotikus versek és világi költemények, amelyek közül egyesek annak idején igen népszerűek voltak: Alecsandri Dojinăhoz hasonló számos folklór hatású vers, amelyekben megéneklí a betvárok életét és néha erőteljes hangon itélt el a feudális elnyomást: végül a cigányok felszabadítását méltató két költemény, egy másik, amely az ország régebbi hős múltjából inspirálódott és néhány, a feudális rendszer zsarnokságát és jelleit megkérdőjelező, stb. Költeményei bersületes szándéku alkotások. Erdéklődést kelt irántuk változatos tematikájuk és az a tény, hogy kigéneklít egy olyan személyiségről alkotott képünket, aki példás szerénységgel és fennkölt hazafias-sággal szentelte életét a román nemzet egyesítésének és felvirágzásának.

Dr. D. Păcurariu, egyetemi előadótanár (Megjelent a Scinteianban)



Constantin Dimitrie Stahl: Uton

Cél: magasabb színvonal elérésére való törekvés

A hosszú nyári pihenőszabadság után, az általános iskolákkal egyidejűleg megnyitotta kapuit a képzőművészeti- és zenei elemi iskola is, amely év- ről évre egyre nagyobb szereket ér el a két művészeti ág iránt érdeklődő gyermekek adottságainak fejlesztésében. Milyen gondolatok foglalkoztatják az iskola vezetőjét az új tanév kezdetén és mit várunk ettől az esztendővel? Ezeket a kérdéseket tettük fel néhány nappal ezelőtt Tolan Ioan igazgatónak, aki néhány érdekes felvilágosítást adott az iskola működésével kapcsolatban. Alább közöljük az igazgatónak ezuttal elhangzott szavait:

— Forradalmi változást hozott számunkra az az intézkedés, mely szerint második éve az V—VIII. osztályos tanulók a művészetek kivül, az általános ismereteket is iskolákban sajátítják el. Az elmúlt év tapasztalatai azt bizonyították, hogy ez az intézkedés helyes volt, mivel az eddiginél több lehetőséget nyújt a tananyag egybehangolására, megakadályozza az általános és speciális iskola órárendjének keveredését, azon kívül a diákok számára lehetőséget nyújt a még alaposabb tanulásra. Különösen fontos ez a felső ciklusnál, ahol a szakismeretek elmélyültebb elsajátítását kívánjuk meg a tanulóktól.

A most elkezdődött tanévben minden eddiginél nagyobb gondot fordítunk a tanulás minőségére. Cé- lunk, hogy megfelelő képzettséggel rendelkező kádereket adjunk a temesvári, craiovi, nagyváradi, kolozsvári, stb. képzőművészeti- és zenei középiskolák számára. Ennek érdekében — a minisztérium jóvá- hagyásával — az idén a korábbi 500-ról 360 főnyire csökkentettük a tanulók létszámát. Hasonlóan szem előtt tartottuk a tanterületi tagjai képzettségét is. A munka minőségének javítására való törekvés eredményeként örömmel állapíthat- juk meg, hogy ma már iskolánkban magas ismeretekkel rendelkező 42 szakatár működik.

Az eddig elmondottakkal szorosan összefügg a képzőművészeti- és zenei liceum létesítésének kérdése. Mint ismeretes, városunkban mind- össze alsófokú művészeti iskola mű- ködik. Régi vágyunk iskolánkat a- nyolc formán kibővíteni, hogy a tanu- lók középfokú oktatásban is ré- szesüljenek. E kérdéssel kapcsolat- san hangsúlyozni kívánom, hogy a művészeti középiskola megvalósítá- sára széleskörű lehetőségeink van- nak, ugyanis magasfokú szakkép- zettsgű tanárokkal és továbbjutás- ra érdemes tehetséges fiatalokkal rendelkezünk. Gondot a jelen pillá- natban csupán a helyiség kérdése okoz. Ezt az akadályt is reméljük, ha nem is a jövő tanévben, de az elkövetkező esztendőben minden- képpen legyőzzük és teljesítjük ál- munkát, a középfokú művészeti is- kolát. Ennek megvalósításáig arra törekszünk, hogy minél több, jól felkészült leendő zeneész és képző- művész hagyja el iskolánk padját, amelyre később is — felfelé ívelő művészpályájukon — szeretettel gondoljanak vissza.

Zimándközi esték

Az országot sötétjében csak gép- kocskok lámpája tölte meg. Mellettünk két oldalt fekete árny- kent rohannak tova az eperfák. Ta- lán 15. de az is lehet, hogy 20 perce hagytuk el a város fényövezét. a- mikor az esthomályból felbukkannak az első házak. Ez már Zimánd- köz. A főuton, az egyik épületből fény sugárzik: ez a fogvasztási szö- vetkezet, néhány lépésre pedig a kivilágított épület: a filmszínház. Így hirdeti a felirat s erre enged kö- vetkeztetni a bejáratnál kitartóan álldogáló gyermekcsereg is.

Hol lakik a kulturothton igaz- gatója — intézem a kérdést a cso- porthoz, mire az egyik nagyobbbac- sa fiu így válaszol: — Itt van a mozi- ban Szatmári bácsi, nem kell a lakásig menniök. Pillantásom önkéntelenül az aj- tóra függesztett hirdetőnyíre esik, amelyen ez áll: a Temesvári Alla- mi Színház magyar tagozata elő- adja a Pénz komédiája (Vulpone) című háromfelvonásos vígjátékot.

Téhat a napokban a temesvári művészeket látják vendégül. Jól szórakoznak majd a komédia szel- lemességén, élvezik a szereplők já- tékait.

És a többi hosszúra nőtt öszi es- tén?

Erre a kérdésre már a tenyé- nyi irodában, a színházjegyeket át- tekintő Szatmári György igazgató adja meg a választ.

A temesvári művészek való- ban gyakran keresik fel falunkat, aminek nagyon örülünk. Az ese- ményzámba menő színelőadások- kon kívül hetente négyszer vetítünk filmet. Csütörtökön a táncsoport, pénteken pedig a színjátszó-egye- tes tartja próbáját.

Igen, most már emlékszem. Tánc- csoportjuk az idei tartományi fol- klórversenyn is sikeresen szerepelt. Feljutott a rajonközi szakaszra.

Ki tanítja be a táncszámo- kat?

A kérdésre nem késlekedik a vá- lasz:

Kajtor Illés, a gazdaság sofor- je, aki az aradi Szerszámgépgyár- ban dolgozott és az ottani táncso- portban működött, valamint a fele- ségem. Különböző feleségemmel együtt szereplünk a színjátszó- együttesben, melyet 1958 óta veze- tek. Az utóbbi időben Kisházi Em- ma tanítónő nyújt segítséget a da- rabok rendezésében.

Azt is megtudom, hogy Kisházi Emma zimándközi születésű. In- nen ment a pedagógiai iskolába és ide kapta kinevezését, mint tanító- nőt.

Férj és feleség reggelként együtt mennek az aradi üveg- ház- komplexumba dolgozni, s munká- juk végetérvével este felé együtt ke- resik fel a kulturothont, ahol a film- színház ügyes-bajos dolgaiat intézik, szerepet tanulnak, vagy a rájuk bi- zott művészi együttesek számára új műsorral gondoskodnak.

Határozott fellépésű, megnyerő arcu asszony halad lefelé a mozi- gépház lépcsőjén.

A feleségem — mutatja be az igazgató az unjonan érkezett, a- kinek járásán, egész fellépésén lát- szik, hogy megszokta a nyilvánossá- got. Vállas fiatallamber 9—10 éves

fiúcskával halad el a nyitott ajtó előtt, majd elhelyezi őket a mozi- helyiség ajtajának függönye. Szatmá- ri György büszkén int feléjük:

— A legnagyobb s a legkisebb fiam!

— Két gyermeke van?

— Négy — hangzik Szatmári E- telka válasza.

Tekintetemből bizonyára kiolvassa az el nem hangzott kérdést: négy gyermekek szülok és mégis találunk időt az önképzésre, a művelődési életbe való bekapcsolódásra?

— Édesanyám vezeti a háztar- tást — magyarázza —, így férjem- mel az üvegházban dolgozhatunk s részt vehetünk a falu kulturális életében is. Zimándközön úgy szo- kás, hogy a táncsoportban a fia- talok, a színjátszó-egyettesben pe- dig a középkorúak, a családi em- berek tevékenykednek. Az utóbb bemutatott Cigányzenekar című da- rabban rajtuk kívül id. Czabai Fe- renc, Miskovszki Jolán, Farkas István és felesége vállaltak szere- pet.

A kis irodahelyiségben már töb- ben együtt szorongunk. A jelenlé- vők kivétel nélkül bekapcsolódnak a beszélgetésbe. Jegyzetfüzetben gyarapodnak a bejegyzések, mibe- ben emlékeztetembe vésődik a fris- sen szántott föld fanyar illata s a villanyfényes, barátságos otthonban szerzett egyéni friss be- nyomás.

A most elhangzottakat jó lesz feljegyezni. A Cigányzenekar-ral a nyári hónapokban Kis- és Nagy- iratoson, Ujzímándon és Szentpá- lon vendégszereltek. Idehaza elő- adták még a Rajoni Művelődési és Művészeti Bizottságtól kapott irodalmi montázst, majd a Csalo- gány című egyfelvonásost. Most új háromfelvonásost keresnek, mert októberben szeretnének megkezdeni a próbákat. Róó Mária és ifj. Czabai Ferenc táncdalénekesek vasárnap a Termés Napja megnevezésű Uj- zimándon lépnek fel a nyilvánosság előtt.

Emberek, akik jóleső érzéssel te- kinthetnek vissza az általuk meg- tett utra és saját erejükbe vetett bi- zakodással várják a holnapot. Ez a gondolat foglalkoztat, miközben búcsút mondok új ismerőseimnek, akikről másnap csupa szépet és jót hallok a Rajoni Kulturházban, épp- ugy, mint a Rajoni Moziállat- nál.

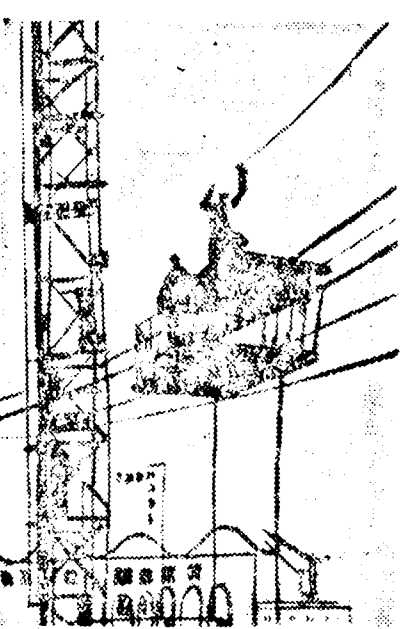
Ugy látszik, helytálló volt az első benyomás, amely azt sugta ezen a szeptemberi estén tett látogatás al- kalmával: jó kezekbe tettek le a zi- mándközi kulturothtonk vezet- tését.

Lengyel Helén

GYEREKEK A MOZIBAN

Gyerekek a mozi- ban? Mi hi- fogás lenne ez ellen? Termé- szetesen semmi. Magunk is hi- veit vagyunk a gyermekek szö- rahozásának, szórakozva tanu- lásának. Azaz, hogy valami mégis egészen rendjén. Olók a Stúdió filmszínház nézőterén egy délelőtti matiné, körülöt- tem itt is ott is egyenruhás is- kolás gyerekek. Senki sem tilt- ja meg nekik, nem hirdeti tá- bla, hogy az itt vetített Iszony nem nekik való. Pedig szülok, nevelők, az egész közvélemény üdvözölte azt a házagbóltó in- tézkedést, hogy kitégyék a „16 éven aluliaknak nem ajánljuk” táblácskát a gyermekek zslésit, nevelését károsan befolyásoló filmek reklámjai mellé. Csak- hogy... úgy látszik az a bio- nyos táblácska vak, vagy... nem szokott moziba járni. Így hát ki tehet róla, ha a Székhá- mosok a kolostorban című film hirdetése mellé került, pedig azt minden gyerek nyugodtan megnézhetne volna.

— K —



Plácinta Constantin: Ipari táj (tus).

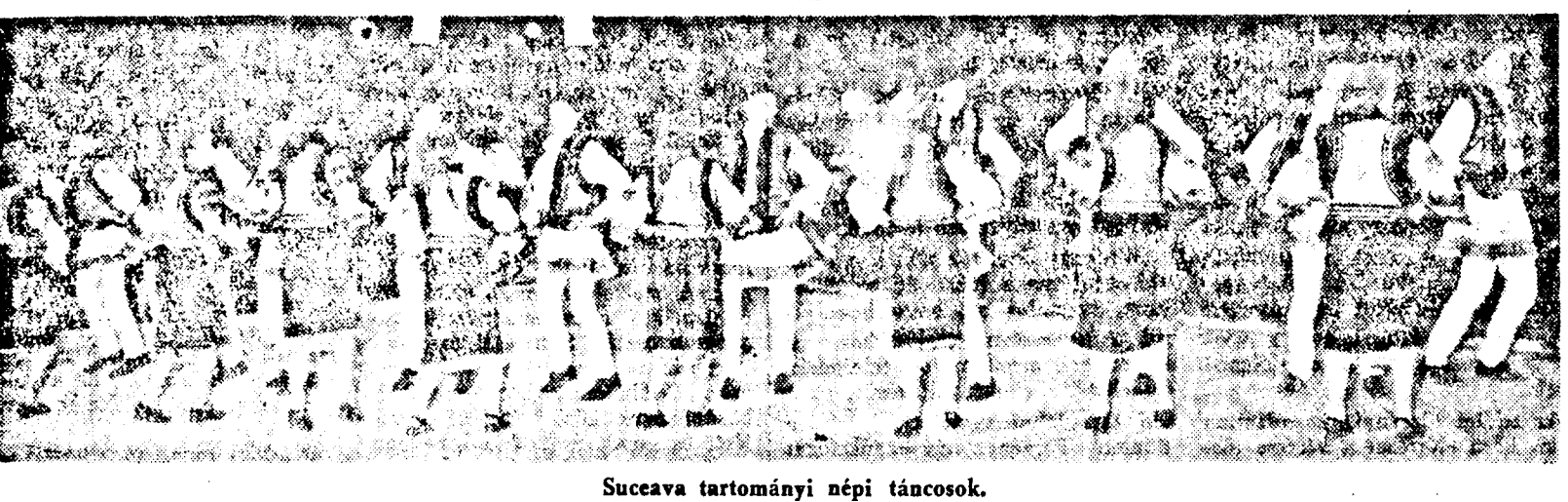
90 évvel ezelőtt halt meg COSTACHE NEGRI

adarul pentru poporul românesc- in, majd később a Románia litera- ban. Amikor 1844-ben megjele- k az egyházi és állami birtoko- n rabszolgáskodó cigányok fel- szabadításáról szóló törvény, a Pro- síreca külön kiadásában, a Su- mentul-ban lelkes hangú versben szönti az eseményt. Besülettessé- bölcessége és felvilágosult ha- zisága ebben az időszokban nagy- szintűt szerzett Costache Negri- k nemzedéke körében. Mindkét jelemsegről való fiatal érte- léségek, akik lelkesedtek az egye- és a román nemzet sokoldalú ladásának eszméjéért, gyakran alkotnak az ő minijai birtokán. gy közelebb kerüljenek egymá- s és vitatkozzanak.

Az 1848-as moldovai forradalmi- mények — amelyek előkészíté- sen ő is részt vett — külföldön állják, ahol ügykezett képviselni zágának érdekeit az angol hiva- s körök előtt. Nem engedik meg- ki, hogy hazatérjen, de ő kapso- tot tart fenn a munténiai foras- mi mozgalom vezetőivel, ott van balázslalvi Cimpia Libertății-n tott nagygyűlésen. Ugyanez év emberében a mindkét fejedelm- zből Párizsba emigrált román for- talmárok előtt szóló beszédet

később mint közmunkaügyi minis- ter néhány intézkedést fogantosi- tott azzal a céllal, hogy megvédje a parasztokat a bojárók és a korrupt állami hivatalnokok visszaélésétől, csökkentte a földmívelésnek az állammal szemben kötelező szolná- tatását és robotját. Moldovában be- vezette a távirót és vasutépítési ter- vet készített.

Negri neve azonban főleg a feje- dedelemségek egyesüléséhez kapso- lódik. Ennek az eseménynek a meg- valósításához ritka hazafias buz- galommal és szerénységgel járult hozzá. Tagja volt az Evacuási Bi- zottságnak, majd az ad-hoc divan képviselője. Nagyfokú politikai ér- zékkel irányította a gyűlés munká- lait, határozottan sikra szállt az egyesülésért, a paraszti földhöz jutásáért, a választási reformért. Guza megválasztása után Negri- re hárult a rendkívül nehéz feladat a két egyesült ország diplomáciai- áit, hogy keretben, hogy mint Guza fejedelm törökországi megbízottja megszerezze a párizsi egyezményt aláíró európai nagyhatalmaktól Cu- za kettős megválasztásának elisme- rését és megelőzze az unionisták vívmányainak eltörlésére irányuló külföldi katonai beavatkozást. Ne- gri gazdag diplomáciai tevékenysé-



Suceava tartományi népi táncosok.

valóban, ahogy visszagondolok, már a délelőtti víziten lát- t a professzor a belső feszül- t. A fiatal szalonorvos mosolyog- magyarázta, hogy az ablaknál lévő beteget még nem tudta diag- nosztizálni, ugyanis sikeretéma, upán annyit tudott meg eddig tő- hogy fáj a feje. A professzor pillantást vetett a betegre, az- n az ágyközbe ment, s megpró- lta felemelni a beteg fejét. A ma nyaka azonban olyan merev- l, mint a deszka, és egész testé- engedett a professzor emelő ke- nek. A professzor ekkor ránczolt fiatal szalonorvosra és nagyon- lkan ennyit mondott:

— De holléga ur...

Később tudtam meg, hogy a pro- fessor ezzel a fejemeléssel kísérletet agnosztizálta a beteget. Még azt megtudtam, hogy a professzor so- sem ragadtatta magát ilyen in- lakitörésekre, mármint arra, gy kimondja ezt a rosszálló fel- mondatot.

Persze akkor én még semmit sem- lam. Csak azt láttam, hogy a- vérek olyan jószágok, mint az- galok, s gyorsan, hangtalanul- zik a feladatukat.

Egyszerűen ezen a napon a kórház- y mikódott, mint egy ideális ap- rátus. El se lehetett volna kép- lni tökéletesebben működő kórhá- szolgálatot.

Mi történtek? — töprengetem. Itt vagyok már közel egy hónap- o, de ilyen komolyan még sosem

HUSZÁR SÁNDOR:

A professzor ideges

láttam a kórházat. Mintha a bete- gek is komolyabban vették volna a gyógyulást. A tölem balra lévő szívbélhártyás, aki már három hó- napja nyög, s akinek már egy tü- szűrésnyi fű hely sincs a fenekén, ma délben rúmmosolygott, és azt mondta:

— Jobban leszek... érzem, hogy jobban leszek...

Nem bírtam tovább a kíváncsisá- gommal, s kimentem a folyosóra. Úgy tettem, mintha sétálnék. Elej- tőt szavakba meg kifejező mozdul- talokra vadásztam. Nem kellett so- kat várnom, rám mosolyodott a szerencse. Az egyik civil nővér, aki most jöhetett szolgálatba, megszólí- totta a földmívelő:

— Te, rőm édes cipőt láttam az- egyik...

— Hagyd ezt most! — szólt rá a- civilre az egyenruhás.

— Miért, mi történt?

— A professzor ideges — sueta az egyenruhás, és gyorsan továb- begélt.

Téhat itt van a dolgok nyitja, ezért a kórházi mintanap: a pro- fessor ideges... De vajon miért ideges a professzor? Mi baja lehet ennek az áldott embernek, akinek a betegek szavajására szerint még a mosoly is gyógyít? Most már nem volt nyugtalm. Talán a kórház le- végzője fertőzött meg, mert folyóvást azon járt az eszem, hogy nekem a professzoron valamilyen módon se- gítenem kell.

Közben a dolgok tovább bonyo- lódtak. Megjött a professzor kelle- mes arcú, molett felesége, s olyan gyöngéden fogta karom s olyan lel- kesen beszélt a férje felé, hogy ha máshol nem, ebből tökéletesen megérthetem, hogy a professzor valóban ideges.

Ebéd közben megosztottam gon- dolataimat az egyik betegőrná- mal, aki elmondta, hogy a délelőti folyamán a professzor lánya is, meg a veje is felszaladt a klinikára. A veje egy csomagban átvitt egy vá- lamit a professzornak, aki azt na-

gyon köszönte. „Ahogy lenyeltem az ebédet, azonnal újra kijöttem a fo- lyosóra, anélkül is inkább, mert most már az egész körtem tőlem várta a dolgok megfajtását. Készek vol- tunk akár társadalmi akcióba hez- deni szerett professzorunk érdeké- ben.”

Az orvosi kar eltávozott már a klinikáról, s a szolgálatos éhen a- felől tárgyalt a főnővérrel, hogy ideiglenesen hol üthetné fel a ta- nyaját.

Hát a hármában, főorvos ur kérem — mondta a főnővér olyan hangon, amiből az derült ki, hogy furcsálja a kérdést.

— Ott most a professzor ur tar- tózkodik — felelte a szolgálatos és tisztelet rezgett a hangjában.

— A professzor ur? — csodálho- zott a nővér, aki csak most írt fel szolgálatba, és semmit sem tudott a történetekről. — Mit keres ott a pro- fessor ur?

— Nem tudom, beszárkózott...

A főnővér pillanatra elnémult, de aztán nem bírt ellenállni a logi- kának.

— Miért nem ment a professzor ur a kabinetjébe, ott ágyat is talál, meg mindent...

— Mert azt mondta, ott telefon van, s nem akarja, hogy zavarájk. Nem érti? Beszárkózott.

Most kezdtem csak megérteni a dolgok mélyebb összefüggéseit. Té- hát itt nem akármilyen ügyről van szó! Visszamentem a körtembe, hogy tájékoztassam a betegeket. Alig fejeztem be a mondanómat, valaki hirtelen a homlokára csap. Mert az illető látta, amikor a mi professzorunk a sebészeti klinika professzorával beszélgetett. Való igaz, a mi professzorunk nagyon gondterhelte volt, és a sebészprofes- sor vizsgáztatta.

— Valami ezredesről beszéltek — mondotta a beteg, aki asztmás volt s nehezen lélegzett. — A sebészpro- fessor mondta, hogy ő ismert egy

58 telefonszámon.

KÜLPOLITIKÁBAN

Hazánk külügyminisztere fogadta
Arthur Goldberget

NEW YORK. Nicolae Ionescu, az Agerpres külföldi-sajtója közli:
Corneliu Mănescu, Románia külügyminisztere péntek délután hazánk ENSZ-küldöttségének székében fogadta Arthur Goldberget, az USA állandó ENSZ-megbízottját. A megbeszélésen részt vett Mircea Malița, helyettes külügyminiszter és John Baker, az USA ENSZ-képviselőjének főtáncosa. Az államférfiak eszméscserét folytattak a közgyűlés napirendi kérdéseiről.

Az Interparlamentáris Unió 55. ülészakán munkálatai

TEHERAN. (Agerpres). Az Interparlamentáris Unió 55. ülészakája ráért a második napirendi pont — A parlament szerepe a gazdaságfejlesztési terv kidolgozásában és ellenőrzésében — megvitatására. India, a Szovjetunió, az USA, Japán, Törökország, Jugoszlávia, Magyarország, Ceylon és más országok képviselői ismertették hazájuk gazdasági tevékenységének egyes kérdéseit és a parlamentek ilyen irányú szerepét.

Constantin Stănescu, az Interparlamentáris Unió Román Csoportja küldöttségének tagja a vita során hangsúlyozta, mennyire jelentős az összhang a parlament és az állam jellege között a gazdasági tevékenységben.

A felszólaló részletesen ismertette hazánk gazdaságfejlesztési tervének összeállítását, kidolgozását, a nagynemzetgyűlési képviselők szerepét a tervfeladatok összeállításában és teljesítésében.

A KENNEDY-MENET

Két hét telt el, hogy a genfi Nemzetek Palotájában ujrakezdődtek a Kennedy-meneti tárgyalások. s bár a mérleg kevéssé konkrét, bizonyos jelek szerint kezdenek kirajzolni a tendenciák. Az első kilenc napon meglehetősen gyorsan haladtak a mezőgazdasági termékekre vonatkozó tárgyalások, később azonban ez a haladás megállt az egyes országok saját agrárpolitikája miatt, amely lényegében meghatározza a tárgyalások közötti fennálló alapvető ellentétet. Míg a Közös Piac tagjai, csakisugy mint Dánia és Görögország, a sokoldalú megbeszélések szükségességét hangsúlyozták, a nagy exportőrök, nevezetesen az Egyesült Államok, Ausztrália, Kanada kétoldalú tárgyalásokat szorgalmaznak. Az álláspontok nem egyeztetettek össze, márcsak azért sem, mert a közös piaci országok jóelőre megszorító jellegű „ajánlatokkal” jelentkeztek a tárgyalásoknál. Másrészt — és ez a tényező egyáltalán nem hagyható figyelmen kívül — a többség továbbra is fenn akarja tartani a különböző védővámokat, ami természetesen akadályozza a tárgyalások előrehaladását. Így tehát kevéssé valószínű, hogy a Kennedy-menet elérje a kitűzött célt: a mezőgazdasági termékek vámtari-

Az ENSZ-közgyűlés 21. ülésszaka

A délnyugat-afrikai kérdés vitája

NEW YORK. (Agerpres). Az ENSZ-közgyűlés péntek délután folytatta a délnyugat-afrikai kérdés vitáját. Felszólalt a Szovjetunió, Csehszlovákia, Zambia, Líbia és Felső-Volta képviselője. A felszólalók támogatották az afrikai határozattervezetet, amely követeli, hogy a Dél-afrikai Köztársaságot fasszák meg Délnyugat-Afrika fölötti mandátumától. N. T. Fedorenko, a Szovjetunió képviselője hangsúlyozta, hogy ha a DAK megtagadja az ENSZ-határozat teljesítését, a Biztonsági Tanácsnak szankciókat kell hoznia az Afrikai Egységsszervezet közreműködésével. Fedorenko kijelentette, hogy véleménye szerint célszerűen lenne ideiglenes közigazgatási szervet létesíteni Délnyugat-Afrikában az ENSZ nevében.

Milan Klusák, Csehszlovákia képviselője helytelenítette a hágai nemzetközi döntőbírószék határozatát, amely lényegében megerősítette a DAK-nak Délnyugat-Afrika fölötti „jogait”. A nemzetközi döntőbírószék — mutatót rá Klusák — valóban reprezentatív szervnek kell átalakítani a mai politikai és jogi helyzetnek megfelelően.

Josef Mvemba, Zambia küldötte rámutatott, hogy a délnyugat-afrikai probléma nemcsak a mandátum kérdéséből áll. Felmerül a délnyugat-afrikai nép önrendelkezési jogának biztosítása is — hangsúlyozta.

NEW YORK. (Agerpres). Az Egyesült Nemzetek székében pénteken a Biztonsági Tanács hivatalos dokumentumaként szétosztották a kambodzai kormány leveleit az ország területének az USA légierő általi megsértéséről. Amint a levelek rámutatnak, szeptember 20-án két amerikai helikopter behatolt Kambodzsa légterébe Kbal-Cirie térségében és tüzérési tűz alá vette a kambodzai határőrségeket. Egy katonát megölték, négyet megsebesítettek. Ugyanakkor Thaiföld felől egy csapat katona behatolt Kambodzsa területére és aknákat rakott le Trapeang-Tao tartomány különböző pontjain. Ennek következtében a kambodzai hadsereg egyik alakulata veszteségeket szenvedett. Két katona életét veszítette, egy pedig súlyosan megsebesült.

A Biztonsági Tanács munkálatai

NEW YORK. (Agerpres). Péntek este a Biztonsági Tanács megkezdte a Kongói Köztársaság (Kihnszaba) Portugália elleni panaszának kivizsgálását. Mint ismeretes, a kongói kormány az ellen emelt panaszt, hogy Portugália megengedi afrikai területeinek — Angola, Kabinda — felhasználását a

Moise Csombe volt kongói miniszterelnök szolgálatában álló zsoldos csapatok kizsákmányolására, hogy ezeket vegyék a jelenlegi kongói kormány eltávolításában.

Justin Bomboko külügyminiszter felszólalásában rámutatott, hogy a Portugália afrikai területein elhelyezett zsoldosokat Csombe még

A KINAI NÉPKÖZTARSASÁG KIKIALTÁSÁNAK 17. ÉVFORDULÓJA ALKALMABÓL

Tömeggyűlés Pekingben

A Kínai NK kikialtásának 17. évfordulója alkalmából október 1-én hatalmas tömeggyűlést tartottak a pekingi Tianannin téren.

A központi emelvényen heiet foglaltak a Kínai NK párt- és államvezetők, élen Mao Ce-tunggal, a Kínai Kommunista Párt KB elnökével. A tribünökön ott voltak Pe-

kingben akkreditált diplomáciai képviselők vezetői, a diplomáciai testület más tagjai, külföldi vendégek, kínai és külföldi újságírók. Lin Biao, a Kínai Kommunista Párt KB alelnöke, az Allamtanács helyettes elnöke beszédet mondott. Ezután megkezdődött a dolgozók öt órán át tartó felvonulása.

Ünnepi ülés Phenjanban

A Koreai NDK-beli Kim Ir Szen Állami Egyetem megalakításának 20. évfordulója alkalmából Phenjanban ünnepi gyűlést tartottak. Részt vett a Koreai Munkapárt és a Koreai NDK-kormány számos

vezetője, élen Kim Ir Szennel, a Koreai Munkapárt KB elnökével, a Miniszteri Kabinet elnökével. Hvan Dian Ob, az egyetem rektora méltatta a nap jelentőségét és a főiskola két évtizedes kádereképző munkájának eredményeit.

Nigériában szombaton megünnepelték a függetlenség kiáltásának 6. évfordulóját. Ezalkalmából Yakubu Gowon ezredes, a nigériai katonai kormány vezetője rádióbeszédet mondott, amelyben főképpen belpolitikai kérdésekkel foglalkozott.

Vietnámi események

A vietnámi néphadsereg főparancsnokának összehívott kirendeltsége szeptember 30-án a vietnámi nemzetközi felügyelő és ellenőrző bizottsághoz intézett tiltakozást az ellen, hogy a saigoni rendszer üldözi a dél-vietnámi diákokat. Amint az üzenet rámutat, egy saigoni „különleges” törvényszék szeptember 23-án több diákot 18 hónapra 15 évig terjedő nehéz munkára, hét diákot pedig 17 és 20 év közötti börtön büntetésre ítélt azzal a váddal, hogy „kampányt folytattak a béke mellett és a háború ellen”.

Az összehívott kirendeltség üzenetében követeli, hogy az amerikai hatóságok és a saigoni rendszer azonnal hatálytalanítsa a diákok ellen hozott törvényszerűségeket. bocsássa szabadon az összes foglyokat, tartsa tiszteltben és alkalmazza pontosan a Vietnámba vonatkozó 1954. évi genfi egyezményeket.

Amint a Felsőabulási hírgyűlés közli, dr. Phung Van Cung, a Dél-Vietnámban felszabadított ré-

Román-angol árucseré jegyzőkönyvet írtak alá

A román és az angol küldöttség nemrégiben lezajlott londoni tárgyalásai nyomán aláírták Románia Szocialista Köztársaság és Anglia 1966–1967. évi árucseré jegyzőkönyvet.

A jegyzőkönyv értelmében országunk butort, konfekciót, kelméket, kötöttáru, gumibroncsot, vegyi termékeket, gépeket és berendezéseket, huskésipari termékeket, gyümölcs- és zöldségkonzerveket stb. szállít Angliának. Románia Szocialista Köztársaság egyebek között beren-

dezéseket, radarfelszerelést, tudományos műszereket, gépeket és berendezéseket, belső és külső motorokat, színesfém- és fégyártmányokat, vegyi cikkeket, műrostokat, bőrt stb. importál Nagy-Britanniából.

A jegyzőkönyv alapot képez a két ország árucseréjének további bővítésére.

(Agerpres).

A belga kérésre hívós fogadtatás vár

A belga kormány a NATO-beli kötelezettségével kapcsolatos határozatáról szóló kommentárjában a France Presse arról tudósít, hogy Belgium kéri fogja az észak-atlanti paktum keretében fennálló katonai kötelezettségének felülvizsgálatát, minthogy azok meghaladják pénzügyi erejét és mert a kelet-vugat kapcsolatban beállott enyhülés feleslegessé teszi a katonai erők jelenlegi színvonalát, amelyet Belgium még 1955-ben fogadott el. Brüsszeli hivatalos körök szerint ezek az okok késztették Belgiumot a Minisztertanács pénteki ülése után bejelentett határozat meghozatalára.

A kommentár a továbbiakban hangsúlyozta, hogy a belga katonai költségvetések az utóbbi hat évben mintegy két milliárd francia frank körül mozogtak. Minthogy a NATO Belgiumtól az amúgy is magas katonai kiadások növelését követelte, és miután a brüsszeli kormány nem szeretheti meg a politikai többséget a katonai kiadások növelésének jóváhagyásához, Belgium egyetlen lehetséges megoldásának azt tartotta, hogy kérje katonai kötelezettségeinek csökkentését. A belga kérés az a helyzet is indokolja, amelyet Franciaország a NATO integrált parancsnokságaiból való kivonással kapcsolatos határozata teremtett, valamint Angliának az a szándéka, hogy csökkentse az NSZK-ban állomásozó katonai erőt. Ezek a példák azt bizonyítják, hogy Belgium hasonlóan más országok is úgy vélik, hogy a katonai hitelek jobban fel lehetne használni más területen.

A France Presse ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a belga minisztertanács ülése után kiadott közlemény megemlíti, hogy Belgium hű marad az atlanti paktumhoz. Egyébként ennek újabb bizonyítéka az, hogy Belgium beleegezett a Shape-nek területre való költöztetésébe. Brüsszeli politikai körök szerint a belga határozatot hívósen fogja fogadni az atlanti partnerek egy része.

A kalóz-rádióállomások alkonya...

Kezd nemzetközivé válni a kalóz-rádióállomások problémája. Hírgyűléseken táviratok szerint az olasz kormány felhívta az angol kormányt figyelmét arra, hogy a brit partok mentén működő kalóz-rádióállomások, nagy károkat okoznak a hivatalos olasz rádióállomásoknak, különösen a Róma-2 állomásnak. Olaszország közzétette és északi részében a lakosság nem hallgathatja normális feltételek között a Róma-2 állomást, mert ennek adásait zavartják a kalóz-rádióállomások. Egyes

hírek szerint az olasz kormány azt indítványozta Nagy-Britanniának, hogy angol vagy olasz hadihajók igénybevétele számolja fel a kalóz-rádióállomásokat. A svéd kormány is hasonló tiltakozást fordult Londonhoz. A jelek szerint a brit kormány e tiltakozások nyomán lép fel nagyobb erővel a kalóz-rádióállomások ellen. Mint ismeretes, előkészületben van egy különleges törvény ezen állomások működésének megállítására.

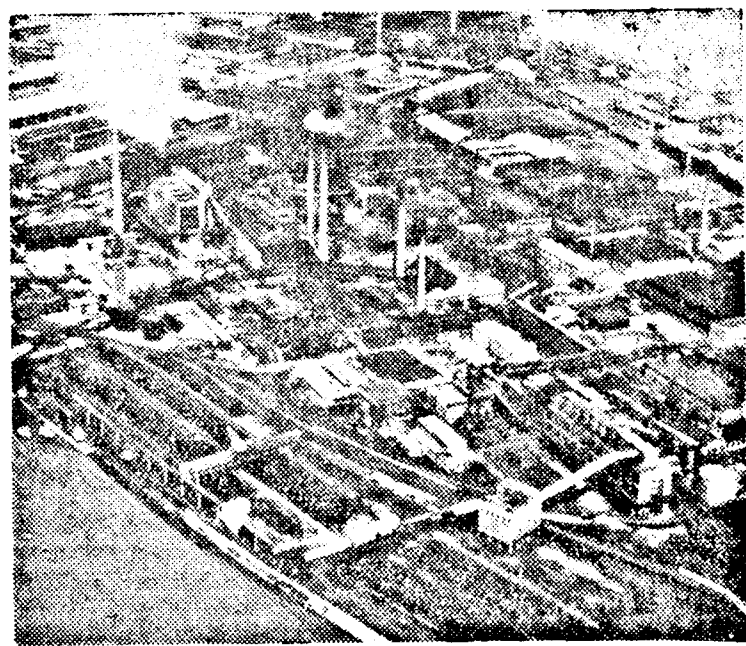
Mengele náci orvos — filmen

PRAGA. (Agerpres). Péntek este a csehszlovák televízió mutatta be a világon először azt az Argentínában idén márciusban készített filmet, amelyben megjelenik Mengele náci orvos.

A filmet Adolfo Cicero brúiságíró készítette, aki az argentinai Eldorado város utcáin találkozott Mengelel. Amikor észre vette, hogy filmezik, futni kezdett és sikerült elérnie.

A televízió stúdiójában folytatótt beszélgetés során az ausztriai gyűjtőtábor négy volt foglya, aki számtalanszor látta a táborban Mengelet, megerősítette, hogy a filmben látható ember valóban Mengele náci orvos, aki körülbelül egy millió embert küldött gázkamrába és élő embereket vezített borzalmas kísérletek.

Adolfo Cicero filmjelenetének hitelességét a nemzetközi rendőrség (Interpol) több tisztviselője is megerősítette.



Magyar Népköztársaság. Csepel, a vaskohászat központjának látkepe repülőgépről.

NÉHÁNY SORBAN • NÉHÁNY SORBAN

NEW YORK. Botswana Köztársaság kikialtása alkalmából U Thant, az ENSZ főtitkára üdvözlő üzenetet intézett Sereste Khmarahoz, az ország elnökéhez. Üzenetében U Thant felhívta Botswana Köztársaság népét arról, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezete támogatni fogja függetlensége megszilárdításában.

PRAGA. A Csehszlovák SZK fővárosában megkezdődött az ifjúság testedzéssel foglalkozó második nemzetközi kongresszus. A kong-

resszuson 18 országból több mint 150 képviselő vesz részt. Hazánk fő részét veszi Octavian Bănuțan professzor, a Bukaresti Orvosi és Gyógyászati Intézet testnevelési tanácskésze vezetője. Ez alkalommal ülést tart a Nemzetközi Pszichológiai és Sportgyógyászati Unió Bizottsága is.

DELHI. Delhiből származó hivatalos adatok szerint India lakosainak száma jelenleg 490 millió.

HANOI. A VNA hírgyűlése

jelent, hogy a szeptember 29-i amerikai légitámadások során a vietnámi néphadsereg Quang Ninh tartományi egységei lelőttek egy sugárhajtású repülőgépet. Ugyanaznap a Phu Tho tartományi légelhárító erők megsemmisítettek egy amerikai felderítő repülőgépet. A hírgyűlése rámutat, hogy ezzel az Észak-Vietnámban felett lelélt amerikai repülőgépek száma elérte a 1471-et.

CARACAS. A venezuelai Churugare helységben, az ország fővárosától 200 kilométerre heves földrendes volt. Teljesen rombadott 2056 ház, és az emberek ezrei váltak hajléktalanná.

PRAGA. Bratislavában befejeződött a falusi lakosság egészségügyi kérdéseivel foglalkozó III. nemzetközi szimpózium, amelyen 23

országból 400 tudományos dolgozó vett részt.

A szimpózium keretében több

mint 100 referátumot terjesztettek elő a falusi egészségügyi kérdésekről.

RIO DE JANEIRO. Hatalmas robbanás történt Sao Paulo brazil állam egyik löszgyárában. A robbanás négy embert megölt és többet megsebesített.

SZOFIA. Pénteken műszaki-tudományos együttműködési jegyzőkönyvet írtak alá Bulgária NK tudományos és műszaki kérdésekkel foglalkozó állami bizottsága és a svéd műszaki akadémia képviselői. A jegyzőkönyv előírja a két ország közötti műszaki-tudományos együttműködés bővítését.

SAIGON. A VNA jelentése szerint a dél-vietnámi hazafiak az utóbbi két hónapban az amerikai és a kormánycsapatok elleni harcok során csaknem 10 000 személyt tettek harcképtelenné. A hírgyűlése megjegyzi, hogy ugyanakkor nagyszámú fegyvert és hadianyagot zsákmányoltak.